

Projev předsedy Rady vysokých škol na Slavnostním zahájení akademického roku 2016/2017

Vážený pane premiére, vážený pane vicepremiére, vážená paní ministryně, vážený pane předsedo Národního akreditačního úřadu, vážený pane předsedo České konference rektorů, vážené paní rektorky a páni rektori, vzácní hosté, dámy a pánové,

je mi opravdu mimořádnou ctí uzavřít krátkým vystoupením dnešní slavnostní zahájení akademického roku. Těší mne, že se koná právě na Akademii múzických umění v Praze. Vzpomínám na milá a přátelská setkání, jichž jsem se mohl zúčastnit v zasedací místnosti sousedního Hartigovského paláce. Nesmazatelný dojem na mne zanechalo udělení titulu doctor honoris causa profesoru Jiřímu Bělohlávkovi, z něhož jsme se v uplynulém roce společně radovali právě zde, v tomto sále. V sále, v němž dnes s nadějí vstupujeme do nového akademického roku.

S novým akademickým rokem nabyla účinnosti novela zákona o vysokých školách. Právě tato novela, společně s navazujícími podzákonnými předpisy, symbolizuje nový začátek a novou naději. V českých luzích a hájích lze v souvislosti s novelou zachytit výrazy typu „pouhá kosmetická změna“ či „promarněná příležitost“. Nejde o pouhé kosmetické změny. Nejde o promarněnou příležitost. Autonomie vysokých škol je výrazně posílena, zejména v oblasti zabezpečování kvality a v oblasti akreditačního procesu. Systém zabezpečování kvality se výrazně přibližuje mezinárodnímu zvyklostem. Za kvalitu vysoké školy již neodpovídá žádná akreditační agentura, ale primárně vysoká škola sama.

S novým akademickým rokem také zahájil svoji činnost nově ustavený Národní akreditační úřad. Vážím si dohody s Českou konferencí rektorů na společném návrhu kandidátů do Rady úřadu. Vážím si Vás, vážená paní ministryně, že jste tomuto společnému návrhu z velké části vyhověla. Sestavu patnácti radních v čele s panem předsedou Labíkem považuji za mimořádně silnou. Jsem přesvědčen, vážený pane profesore, že se svého nového úkolu zhostíte se ctí a společně se svým týmem zásadním způsobem přispějete ke zdárnému uvedení novely zákona v život.

Výrazně slabší naději ve mně bohužel vzbuzuje dosavadní vývoj v oblasti financování vysokého školství. Oceňuji dorovnání rozpočtu vzdělávací činnosti vysokých škol o onu dnes již téměř pověstnou jednu miliardu. Bohužel všichni víme, že se jedná opravdu o pouhé dorovnání. Dorovnání poklesů, k nimž bezdůvodně docházelo v nedávných letech. Na únorovém Sněmu Rady vysokých škol paní ministryně zmínila cíl dosáhnout v roce 2018 osmnáctiprocentního podílu rozpočtu vysokých škol na rozpočtové kapitole ministerstva. Cesta k tomuto podílu se bohužel zatím nejeví jako příliš nadějná: z 15% podílu v roce 2016 prozatím klesáme na méně než 14 procent v roce 2017. Důvodem je skutečnost, že na celkovém téměř čtrnáctimiliardovém meziročním navýšení kapitoly ministerstva školství se vysoké školy téměř nepodílejí. Zůstávají tak jedinou skupinou institucí financovanou z veřejných zdrojů, na níž v době silného ekonomického růstu nevzrostou mzdy jejich zaměstnanců. Bude-li chtít paní ministryně svému osmnáctiprocentnímu slibu pro rok 2018 dostat, za jinak stejných podmínek bude nutné příští rok navýšit rozpočet vysokých škol přibližně o šest miliard korun. K takovému meziročnímu nárůstu myslím nedošlo nikdy v historii.

Lze tedy uzavřít, že v oblasti vysokých škol dochází k pozitivním systémovým změnám, přičemž na dosažení plného efektu uvedených změn chybějí finanční prostředky.

Ve vědecko-výzkumné oblasti je situace přesně opačná. Státní rozpočet v oblasti výzkumu, vývoje a inovací meziročně roste o více než 12 %. Bohužel, to je asi to jediné, s čím můžeme být v této oblasti spokojeni. Hodnocení výzkumu v letech 2015 i 2016 nabírá výrazné zpoždění. Přípravovanou metodiku hodnocení pro rok 2017 a roky následující s reprezentacemi vysokých škol nikdo nekonzultuje. Informační systém výzkumu a vývoje po nepochopitelném a neomluvitelném letním odstavení stále není v plně funkčním provozu. Přípravuje se paragrafované znění nového zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Hrozí výrazné oslabení synergie vzdělávací a výzkumné činnosti vysokých škol. Hrozí výrazné oslabení odborné autonomie Grantové agentury ČR i Technologické agentury ČR. Loni v Českých Budějovicích jsem při podobné příležitosti uvedl, že připravovaný zákon přinese řadu problémů, přičemž problémy stávající neřeší a nevyřeší. Po prostudování schváleného věcného záměru zákona nemám bohužel sebemenší důvod svůj loňský komentář měnit. Vážený pane předsedo vlády, věřím, že si uvědomujete odpovědnost svou osobní a odpovědnost Vaší vlády jako celku za tak významnou oblast, jakou oblast vědy a výzkumu bezesporu je.

Nový začátek čeká s novým akademickým rokem i naši národní studentskou reprezentaci, Studentskou komoru Rady vysokých škol. Hynka Roubíka vystřídal v předsednickém křesle Michal Zima. Odcházejícímu předsedovi děkuji za vše dobré, co pro studentskou komoru i pro české vysoké školství vykonal. Předsedovi nastupujícímu přeji hodně sil a rozvahy. Těším se na pokračování účinné, milé a přátelské spolupráce.

Ve svém dnešním vystoupení jsem se pokusil shrnout nejvýznamnější starosti, které mne coby předsedu jedné z vysokoškolských reprezentací trápí. Jejich výčet samozřejmě není a ani nemohl být vyčerpávající, jakkoli diskuse o těchto problémech pro nás všechny vyčerpávající bývají. Jen situace v operačním programu VVV by vydala na samostatný a nepříliš radostný projev. Vyjádřil jsem ale také naději, kterou v jednotlivých oblastech se začátkem nového roku spojuji.

S novou nadějí a doufejme, že s menšími starostmi, však do nového roku vstupují hlavně a především pracovníci a studenti našich vysokých škol. Rád bych vám všem do nového roku popřál vlídné, tvůrčí a inspirující prostředí. Pro prostředí pro předávání dosažených poznatků i pro společné objevování poznatků nových. Pro prostředí pro vzájemnou a kolegiální spolupráci. Pro prostředí, které bude podněcovat skutečnou touhu po poznání. Pro prostředí, v němž bude tato touha naplňována.

S větším rozechvěním a s většími nadějemi než my ostatní vstupují do akademického roku studenti prvních a studenti posledních ročníků. Těm prvním přejme, aby se všechna jejich přání a všechny jejich naděje z imatrikulačního dne vyplnily. Těm druhým pak ze srdce přeji, aby po promocích mohli všechny své získané schopnosti, znalosti a dovednosti úspěšně využít na trhu práce. Vstup absolventů na trh práce by podle dostupných makroekonomických statistik měl být letos velmi úspěšný.

Žádná vysoká škola v České republice, ani jinde na světě, by neměla smysl bez svých studentů. Žádná vysoká škola by bez svých úspěšných absolventů nemohla obhájit svoji existenci. Naši studenti a naši absolventi jsou proto naší největší nadějí.

Dámy a pánové, přeji nám všem nadějný nový akademický rok.

QBFFFE.

Jakub Fischer, Praha, 29. 9. 2016